

CONV 343/02

WG VIII 9

SAMMANFATTANDE NOT

från:	Sekretariatet
till:	Arbetsgrupp VIII – Försvarsfrågor
Ärende:	Sammanfattande not från mötet den 4 oktober 2002

Lägesrapport

1. Utfrågning av Corrado Antonini, ordförande för EDIG (European Defence Industries Group), Jean-Louis Gergorin, vice ordförande för EADS (European Aeronautic Defence and Space Company), Laurent Giovacchini, (direktör i Frankrikes försvarsministerium), Peter Lundberg, assistent till generaldirektören för Försvarets materielverk i Sverige och Anthony Parry, företrädare för BAE Systems i Bryssel.

Arbetsgruppen noterade en rad föredragningar om försvarsmaterielpolitik av ovannämnda inbjudna gäster.

Corrado Antonini framhöll betydelsen av att konsolidera den europeiska försvarsmaterielpolitiken, grundad på ömsesidigt marknadstillträde, harmonisering av militära operativa krav och på längre sikt, upprättandet av en gemensam försvarsmaterielbyrå. Han talade även för mer resurser till forskning och utveckling, undantag för långsiktiga försvarsinvesteringar från stabilitetspakten och bättre samordning av upphandlingen.

Jean-Louis Gergorin framhöll den påtagliga skillnaden mellan Europa och Förenta staterna i investeringsnivåerna för forskning och utveckling inom försvarssektorn. Han efterlyste upprättande av en europeisk byrå för säkerhets- och försvarsforskning, grundad på frivilligt deltagande men med inträdeskriterier. Detta var det enda sättet för europeisk försvarsindustri att kunna konkurrera. Industrin borde även ha tillgång till gemenskapens forskningsmedel och den nuvarande uppbyggnaden av OCCAR skulle kunna stärkas och omfattas av den föreslagna byråns tillsyn.

Laurent Giovacchini framhöll försvarsindustrins mycket speciella art vilket visade på behovet av skräddarsydda lösningar. Utvecklingen av gränsöverskridande projekt hade hämmats av bristen på delade militära visioner men detta skulle komma att förbättras under de närmaste åren. Det fanns ett behov av gemensamma upphandlingsregler och fler delade program med utgångspunkt i OCCAR och LOI. Det fanns en roll för instrument inom första pelaren i försvarsindustrin och för system med medel för nyetablering för forskning.

Peter Lundberg beskrev de förändringar som hade skett inom svensk försvarsindustri under de senaste åren. Dessa förändringar följde av anpassning till nya hot med en omsvängning från försvar till invasion. Industrin hade övergått från att i huvudsak ha varit nationell till att som nu till stora delar vara utlandsägd, i stora sammanslagningar och totalt sett mindre. För nya projekt krävdes det nu alltid partner för att få tillgång till tillräckliga resurser.

Anthony Parry framhöll den europeiska försvarsindustrins problem. Den höll på att bli alltmer marginaliserad och det fanns en risk att de europeiska företagens förmåga att agera självständigt förloras. Gensvaret måste grundas på tre metoder: öppnande av marknaderna, harmonisering av kraven och sammanslagningar. Men för detta krävdes det en politisk vilja. Beträffande en byrå var det viktigt att först etablera ESFP och få den att fungera. Han betonade den utmaning utvidgningen innebar för den europeiska försvarsindustrins framtid.

2. Diskussion om försvarsmaterielpolitiken

Ordföranden uppmanade arbetsgruppens medlemmar att kommentera de frågor som experternas föredragningar hade givit upphov till, med särskild inriktning på de fyra frågorna enligt mötesdagordningen.

Flera medlemmar menade att det var för tidigt att lägga fast en försvarsmaterielpolitik innan en fullt utvecklad GUSP (och i synnerhet ESFP) fungerade. Vissa efterlyste en överenskommen försvarsmaterielpolitik i fördraget. Flera sade att frågan även var beroende av att det militära hotet fastställdes. Det fanns många frågor om möjligheten att öppna försvarsmaterielmarknaden för ökad konkurrens och om att utveckla en verklig försvarsmaterielpolitik som skulle ge kommissionen möjlighet att spela en roll. Ett antal medlemmar föreslog att man borde överväga att upprätta en försvarsmaterielnivå, eventuellt grundad på befintliga samarbetsinitiativ som OCCAR men med ett utökat mandat, eventuellt inbegripet upphandling. En sådan byrå skulle vara tvungen att ta hänsyn till medlemsstaternas mycket olika intressen på detta område. Detta skulle kunna leda till en byrå på frivillig grund. Samarbetet skulle alternativt kunna förbli grundat på särskilda samarbetsarrangemang mellan intresserade parter.

Det fanns en bred enighet från experternas sida om att en hotdefinition och en fungerade GUSP var en förutsättning för en försvarsmaterielpolitik. Men det stod klart att det inte längre fanns någon fredsbonus och att det behövdes ökade resurser. Man erkände även att vapenmaterielindustrin kräver en annan hantering än andra sektorer. Det fanns utrymme för ytterligare öppnande av marknaden (även om det noterades att den europeiska industrin redan var öppnare än Förenta staternas industri) och viss grad av konkurrens men detta måste vägas mot kravet på ömsesidigt beroende och försörjningstrygghet. En vapenbyrå (med de olika alternativ som hade skisserats) var ett förslag som förtjänade allvarligt övervägande och det fanns säkerligen en potentiell roll för kommissionen om denna lösning valdes.

Ordföranden framhöll att det behövdes en försvarsmaterielpolitik för att stödja ESFP och ge Europa en tillräcklig forskningsgrund. Med tanke på medlemsstaternas mycket olika intressen på detta område var det nödvändigt att överväga olika lösningar som erbjöd tillräcklig flexibilitet. Tanken på en vapenbyrå grundad på eller med utgångspunkt i erfarenheter av samarbetsinitiativ som OCCAR hade föreslagits och skulle komma att behöva utvecklas ytterligare.
